IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI USTAWODAWCZEJ**
(NR 41)
z dnia 14 grudnia 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ustawodawczej (nr 41)

14 grudnia 2021 r.

Komisja Ustawodawcza, obradująca pod przewodnictwem posła **Arkadiusza Myrchy (KO),** przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– zaopiniowanie dla Marszałka Sejmu – w trybie art. 34 ust. 8 regulaminu Sejmu – poselskiego projektu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;

– zaopiniowanie dla Marszałka Sejmu – w trybie art. 121 ust. 2 regulaminu Sejmu – zawisłych przed Trybunałem Konstytucyjnym spraw o sygn. akt: SK 122/20, SK 85/20;

– rozpatrzenie projektu planu pracy Komisji na okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2022 r.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ziemowit Cieślik** – naczelnik Wydziału Prawa Międzynarodowego i Zagranicznych Systemów Prawnych Biura Analiz Sejmowych, **Łukasz Trochimiuk** – ekspert BAS, **Marcin Wójcik** – sekretarz Komisji w Biurze Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Otwieram posiedzenie Komisji Ustawodawczej. Witam panią przewodniczącą i pana przewodniczącego. Witam panie poseł i panów posłów. Witam wszystkich przybyłych na dzisiejsze posiedzenie. Witam pracowników Kancelarii Sejmu.

Stwierdzam, że mamy kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia został państwu doręczony. W punkcie pierwszym mamy zaopiniowanie dla Marszałka Sejmu, w trybie art. 34 regulaminu Sejmu, poselskiego projektu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Jest to projekt zgłoszony przez Klub Lewicy.

W punkcie drugim mamy dwie sprawy zawisłe przed Trybunałem Konstytucyjnym. Są to dwie skargi konstytucyjne o sygn. akt: SK 122/20, SK 85/20. Przypominam, że na poprzednim posiedzeniu nie udało się nam ich rozpatrzeć. Są to sprawy dość krótkie.

Punkt trzecie to przyjęcie projektu planu pracy Komisji na okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2022 r.

Jeżeli nie ma uwag do porządku posiedzenia, to oddaję głos pani poseł Beacie Maciejewskiej, która jest przedstawicielką wnioskodawców. Proszę bardzo.

Poseł Beata Maciejewska (Lewica) – spoza składu Komisji:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, projekt przez nas przedstawiony jako projekt o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, dotyczy tego, aby na własne potrzeby można było posiadać i uprawiać niewielkie ilości marihuany. Chodzi o 5 gramów. Oznacza to, że posiadanie do 5 gramów marihuany nie byłoby w ogóle karane. Natomiast pomiędzy 5 a 10 gramów mogłoby to być wyłącznie karane grzywną w wysokości od 500 do 2000 złotych. Jednocześnie przewidujemy w tym projekcie możliwość uprawy na własne potrzeby 4 krzaków. Jest to liczba, która jest także prezentowana jako właściwa w innych krajach europejskich. W naszym projekcie mówimy przede wszystkim o możliwości uprawy i posiadania na własny użytek. Nie mówimy o legalizacji marihuany, czyli o tym, żeby była ona dostępna powszechnie. Jednocześnie zależy nam na tym, żeby posiadanie i uprawa na własny użytek dotyczyła tylko osób dorosłych.

Projekt ten trafił do państwa ze względu na to, że w art. 53 zabrakło stwierdzenia, że „nie popełnia przestępstwa, o którym mowa w ust. 1, ten, kto wytwarza, przetwarza lub przerabia żywicę lub ziele konopi indyjskich w ilości nie przekraczającej 5 gramów". W tym zapisie zabrakło stwierdzenia: „na własny użytek". Zgadzamy się z opinią, iż dodanie tego stwierdzenia jest niezbędne.

Jeśli chodzi o inne zapisy to, jak wskazują analizy, które posiadamy, wszystkie one są zgodne z prawem Unii Europejskiej. Jest tak dlatego, że to państwa członkowskie same decydują o tym, w jakiej ilości na własny użytek można posiadać czy uprawiać konopie indyjskie.

W związku z tym chcę poinformować pana przewodniczącego i szanownych państwa, że dzisiaj złożę na ręce pani marszałek Witek odpowiednią autopoprawkę, która reguluje art. 53 w następującym brzmieniu: W art. 1 pkt 2 nadaje się brzmienie: W art. 53 po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu: „Nie popełnia przestępstwa, o którym mowa w ust. 1, ten kto na własny użytek wytwarza, przetwarza lub przerabia żywicę, ziele konopi, innych niż włókniste, w ilości nie przekraczającej 5 gramów łącznie". W związku z tym zwracam się do państwa o odroczenie rozpatrywania tego projektu do czasu włączenia do niego tej autopoprawki. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Dziękuję bardzo. Faktem jest, że z opinii Biura Analiz Sejmowych wynika, iż w tym zakresie jest niezgodność z przepisami UE. Zatem cieszy fakt, że projekt zostanie uzupełniony autopoprawką i wówczas, jeżeli będzie też opinia uzupełniająca BAS, która wykaże zgodność, z wielką przyjemnością dopełnimy procedowania tego projektu.

Jeśli są pytania do przedstawicielki wnioskodawców, to proszę, jeżeli nie, to przejdziemy do spraw trybunalskich. Nie ma pytań.

Skarga konstytucyjna o sygn. akt SK 122/20. Pan mecenas Trochimiuk, proszę bardzo.

Ekspert z Biura Analiz Sejmowych Łukasz Trochimiuk:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w imieniu BAS chciałbym przedstawić projekt stanowiska Sejmu dotyczący sprawy SK 122/20. Ta skarga została wniesiona przez osobę fizyczną na podstawie przedstawionego stanu faktycznego. Dotyczy ona art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej. Jest to artykuł, który już wielokrotnie był zaskarżany pod różnymi względami. Dotyczy on zawieszenia biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego na skutek wszczęcia postępowania o przestępstwo skarbowe bądź wykroczenie skarbowe. Tym razem przedmiot zaskarżenia został określony zakresowo. Chodzi o zakres, w jakim wywołuje on skutek w postaci zawieszenia biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego w związku z wszczęciem postępowania o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe również w sytuacji, gdy w wyniku przeprowadzonego postępowania sądowego wydany został wobec oskarżonego wyrok uniewinniający lub umorzono postępowanie w wyniku przeprowadzonego postępowania. Taki jest zakres zaskarżenia.

Stan faktyczny sprawy był następujący. W 2011 roku dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w Lublinie wydał decyzję zobowiązującą podatnika do zapłaty podatku w kwocie 361 034 złotych wraz z odsetkami za rok 2007 z tytułu nieujawnionych źródeł przychodu.

Jednocześnie w tej samej sprawie 7 listopada wszczęte zostało postępowanie karne o przestępstwo skarbowe. Zakończyło się ono prawomocnym wyrokiem wydziału karnego sądu okręgowego w dniu 12 marca 2013 roku. Sąd uniewinnił oskarżonego od zarzutu popełnienia zarzucanego mu czynu. W uzasadnieniu sąd wskazał jednak na brak tożsamości pomiędzy postępowaniem podatkowym a postępowaniem karnym-skarbowym.

Przez okres trwania postępowania karnego bieg terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego nie był zawieszony, co pozwoliło organom podatkowym na wszczęcie postępowania egzekucyjnego. 29 czerwca 2018 roku skarżący wystąpił z wnioskiem o umorzenie postępowania egzekucyjnego, ponieważ uznał, że jest ono przedawnione, bo minął okres 5-letni. Natomiast wbrew temu co wywodził skarżący, że w postępowaniu egzekucyjnym okres, w trakcie którego toczone było postępowanie karne, w związku

z jego uniewinnieniem nie powinien się wliczać do okresu zawieszenia biegu terminu przedawnienia, w związku z tym to zwieszenie nie powinno powstać.

Po przejściu całej ścieżki postępowania administracyjnego, Naczelny Sąd Administracyjny 12 grudnia 2019 roku oddalił skargę kasacyjną skarżącego, wskazując na to, że nie ma żadnych przesłanek ograniczających zawieszenie biegu przedawnienia. Ono po prostu zatrzymuje się w momencie wszczęcia postępowania karnego i kończy w momencie jego prawomocnego zawieszenia. W związku z tym wniosek skarżącego jest nieuprawniony, że okres ten nie wlicza się w przypadku, kiedy zostało umorzone postępowanie. Tym samym skończyła się w tej sprawie droga prawna. W związku z tym, w terminie przewidzianym przez ustawę o Trybunale Konstytucyjnym, skarżący wniósł skargę konstytucyjną. W zarzutach tej skargi skarżący wskazał na naruszenie art. 2 konstytucji, czyli zasady demokratycznego państwa prawa, art. 32, czyli zasady równości, art. 64 w pełnym zakresie, od ust. 1 do 3. Generalnie ten artykuł mówi o prawie własności.

Jak dokładnie brzmiały zarzuty skarżącego? W zakresie art. 2 skarżący skonkretyzował, że przepis zaskarżony przez niego narusza zasady zaufania obywatela do państwa i zasady pewności prawa. Ogranicza możliwość korzystania przez podatnika z prawa do przedawnienia zobowiązania podatkowego, jak również powoduje, że organy karno-skarbowe instrumentalnie wszczynają postępowania o przestępstwa skarbowe na potrzeby zawieszenia biegu terminu przedawnienia. Jeżeli chodzi o argumentację w zakresie naruszenia zasady równości, to tutaj skarżący wskazał na dwa aspekty naruszenia tej zasady. Po pierwsze, wskazał na brak zróżnicowania sytuacji podatników skazanych za przestępstwo skarbowe i podatników, którzy od zarzutu popełnienia przestępstwa skarbowego zostali uniewinnieni. Drugie zróżnicowanie, to jest zróżnicowanie sytuacji osób uniewinnionych od zarzutu, wobec których jednak toczyło się postępowanie karne, od osób takich, wobec których takie postępowanie się nie toczyło. Natomiast w zarzucie naruszenia prawa własności, czyli art. 64, skarżący wskazał między innymi na pozbawienie podatnika własności środków pieniężnych na podstawie egzekucji przedawnionych zobowiązań podatkowych; zróżnicowanie sytuacji prawnopodatkowej osób uniewinnionych od osób, wobec których postępowanie karne-skarbowe w ogóle się nie toczyło, podobnie jak przy naruszeniu zasady równości. A także naruszenie prawa własności poprzez instrumentalne uniemożliwienie przedawnienia zobowiązań podatkowych na skutek wszczynania postępowań karnych-skarbowych.

Jeżeli chodzi o propozycję oceny wyrażonej w naszym stanowisku, to wnosimy o stwierdzenie zgodności zaskarżonego przepisu z podanymi wzorcami kontroli w zakresie w jakim wywołuje on skutek w postaci zawieszenia biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego w związku z wszczęciem postępowania o przestępstwo skarbowe, również w sytuacji, gdy w wyniku przeprowadzenia postępowania sądowego wydany został wyrok uniewinniający.

W pozostałym zakresie, czyli w zakresie tego, gdzie zaskarżenie było w sprawie wykroczenia skarbowego a także kwestii umorzenia postępowania karnego, wnosimy o umorzenie postępowania, ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku, jako że wykracza to poza granice sprawy, w której oskarżony był sądzony.

Jeżeli chodzi o argumentację co do zakresu zgodności, to tutaj wyróżniliśmy każdy artykuł z osobna. Jeżeli chodzi o zasadę pewności prawa czy zaufania obywatela do państwa, wyrażoną w art. 2, to podnosimy argumenty, że, po pierwsze, przedawnienie zobowiązania podatkowego nie jest prawem jednostki i jako takie nie podlega ochronie konstytucyjnej. To jest jasno wskazane w orzecznictwie TK. Podobnie orzecznictwo TK wskazuje, że to właśnie zapłata podatku, a nie inne formy…

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Przepraszam, że wchodzę w słowo, ale może nie warto tego wszystkiego argumentować. Jak jest zgodność, to na zgodność. Nie ma co deliberować.

Ekspert z BAS Łukasz Trochimiuk:

Dobrze. Rozumiem, że wszyscy zapoznali się z tym stanowiskiem. Może są jakieś pytania? Bardzo chętnie udzielę odpowiedzi. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Czy są pytania do przedstawionego projektu? Jak sprawy są tak jasne, to nie ma się co przekonywać, że przepis jest zgodny. Gdybyśmy mieli niezgodność, to wtedy faktycznie mielibyśmy dyskusję.

Jeżeli nie ma pytań, to przechodzimy do głosowania nad sprawą SK 122/20. Kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem proponowanego projektu stanowiska? (20) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Stwierdzam, że Komisja jednogłośnie zaopiniowała pozytywnie projekt stanowiska. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do omówienia sprawy SK 85/20. Pan mecenas Łukasz Trochimiuk, bardzo proszę.

Ekspert z BAS Łukasz Trochimiuk:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, sprawa o sygn. akt SK 85/20. Postaram się krócej, bo ta skarga jest krótsza. Zdradzę, że wnosimy o umorzenie postępowania.

Przedmiotem skargi jest art. 306 ust. 2 ustawy – Prawo własności przemysłowej, który mówi o możliwości przepadku przedmiotów stanowiących własność osoby trzeciej, które służyły do popełnienia czynu zabronionego. Skarżącym jest osoba fizyczna, mieszkaniec województwa wielkopolskiego.

Jego sprawa wynikła na podstawie niniejszego stanu faktycznego. Skarżący był wspólnikiem sieci lombardów. W ramach prowadzonej przez niego działalności, w latach 2015–2016 zakupił zegarki oznaczone znakami towarowymi znanych marek, które to znaki okazały się znakami podrobionymi. Czyli były to podróbki znanych marek. Jeszcze w 2016 roku policja zabezpieczyła kilkadziesiąt kupionych przez niego zegarków na potrzeby prowadzonego postępowania karnego w zakresie przestępstwa związanego z podrobieniem znaków towarowych. Postępowanie to zostało umorzone ze względu na niewykrycie sprawców. Po zakończeniu postępowania prokurator wniósł wniosek o przepadek tych przedmiotów, które stanowiły przedmiot przestępstwa. Sąd rejonowy, na podstawie wniosku prokuratora orzekł przepadek zegarków. Istotne jest to, że prokurator wniósł wniosek na podstawie przepisów art. 44 ust. 2 Kodeksu karnego, który mówi o przepadku przedmiotów i w powiązaniu z innymi artykułami pozwala na przejęcie przedmiotów nie stanowiących własności sprawcy czynu, tylko przedmiotów z postępowania, które zostało umorzone.

Na ten wniosek prokuratora skarżący złożył zażalenie. Jednak przepadek przedmiotów został utrzymany w mocy przez sąd okręgowy. Tym samym zakończyła się droga prawna w tej sprawie.

Skarżący dnia 25 sierpnia 2020 roku wniósł do TK skargę. Wskazał w niej art. 306 ust. 2 ustawy – Prawo własności przemysłowej, w zakresie, w jakim przewiduje on możliwość przepadku materiałów, narzędzi i środków technicznych, które służyły do popełnienia przestępstwa, a nie stanowiących własności sprawcy, czyli stanowiących własność osób trzecich.

Jako wzorce kontroli skarżący wskazał art. 42 konstytucji, czyli zasadę *nullum crimen sine lege*, zasadę ochrony własności – art. 21, zasadę proporcjonalności – art. 31 ust. 3 i zasadę demokratycznego państwa prawa oraz prawo własności – art. 64 ust. 1 i 3.

Argumentacja w stosunku do wszystkich tych przepisów miała charakter zbiorczy. W uzasadnieniu nie zostały wyróżnione odrębnie argumenty na poparcie poszczególnych zarzutów. Nie mniej w świetle przedstawionych przez skarżącego problemów, można wysnuć następujące wnioski konstytucyjne i pytania. Czy możliwość zasądzenia przepadku przedmiotów stanowiących własność osób trzecich nie narusza wartości konstytucyjnych? Chodzi o to, czy brak określenia szczegółowego i zamkniętego katalogu przesłanek wydania orzeczenia o przepadku lub przesłanek uniemożliwiających orzeczenie przepadku przedmiotów niebędących własnością sprawcy nie stanowi naruszenie zasady proporcjonalności? Czy nie godzi to w istotę wolności i prawa jednostki będącej właścicielami tych przedmiotów?

Drugi problem jest taki, czy w sytuacji, kiedy osoba, która była właścicielem przedmiotów, ale nie uczestniczyła w popełnieniu czynu zabronionego, ten przepis nie obarcza

konsekwencjami karnymi osoby, która *de facto* odpowiedzialności karnej nie ponosi? Czy, jeżeli osoba będąca właścicielem przedmiotów, które uległy przepadkowi, działała w dobrej wierze, to nie narusza to istoty gwarancji i ochrony jej własności?

W naszej ocenie te problemy konstytucyjne nie powinny być rozpatrywane, jako że na etapie analizy merytorycznej wskazano, że zarzut *de facto* dotyczy kontroli abstrakcyjnej, jako że we wniosku jasno jest wskazany art. 306 ust. 2 ustawy – Prawo własności przemysłowej, natomiast podstawą orzeczenia był art. 44 ust. 2 – Kodeksu karnego. W tym zakresie artykuł, który jest zaskarżony nie stanowi podstawy orzeczenia, co jednoznacznie, jak wskazuje orzecznictwo TK, uniemożliwia rozpoznanie takiej sprawy, bo byłaby to kontrola abstrakcyjna.

Rozpatrywano również, czy nie należy rozpatrywać tej skargi na zasadzie *falsa demonstratio*. Uznano, że nie, jako że trybunał już w pierwszej instancji, gdy rozpatrywano skargę i nadanie jej biegu, jasno wskazał, że art. 306 ust. 2 nie jest podstawą orzeczenia w sprawie skarżącego.

Skarżący podnosząc zażalenie wiedział, że nieprawidłowo wskazał podstawę prawną. Nie wskazał tej podstawy prawnej, która była podstawą jego wyroku i dlatego ewentualna kontrola byłaby kontrolą abstrakcyjną.

W związku z tym wnosimy o umorzenie postępowania ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Arkadiusz Myrcha (KO):

Dziękuję bardzo. Sprawa jest wyjątkowo oczywista. Jeżeli są pytania, to bardzo proszę. Jeżeli nie, to przechodzimy do zaopiniowania tego projektu stanowiska.

Przechodzimy do głosowania i zaopiniowania projektu stanowiska wobec sprawy SK 85/20. Kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem tego projektu stanowiska? (23) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Stwierdzam, że Komisja jednogłośnie zaopiniowała pozytywnie projekt stanowiska.

Został tylko ostatni punkt porządku dziennego, czyli zaopiniowanie planu pracy na pierwsze półrocze 2022 roku. Nasza Komisja jest o tyle specyficzna, że rytm pracy wyznaczają sprawy, które są kierowane do TK i ewentualnie projekty ustaw, które pani marszałek skierowała do nas do zaopiniowania w trybie art. 34 ust. 8. W chwili obecnej mamy takich projektów siedem plus dzisiejszy, który będzie uzupełniony. Są one dostępne w sekretariacie i w porządku posiedzenia. Mam nadzieję, że uda się nam w pierwszym półroczu te sprawy zaopiniować.

Czy są jakieś wnioski i uwagi dotyczące planu pracy? Nie ma.

Przechodzimy do głosowania i zaopiniowania planu pracy. Kto jest za przyjęciem planu pracy na pierwsze półrocze 2022 roku? (24) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Stwierdzam, że Komisja zaopiniowała pozytywnie plan pracy Komisji na pierwsze półrocze roku 2022.

Jeżeli nie spotkamy się w tym składzie przed świętami, to już dziś życzę wszystkim spokojnych i zdrowych świąt.

Dziękuję państwu. Zamykam posiedzenie Komisji Ustawodawczej.